

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)

EXAMINATION: MAY- 2026

FOURTH SEMESTER

Subject: Business Regulatory Framework

(BCOM23-402/BCOM24-402/BCOM19-207 /BCC-401)

Date: 8/05/2026

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (Any 10)

(10)

1. _____ is a person who for consideration became the possessor of the instrument before its maturity.
a) Endorsee
b) Acceptor
c) Holder
d) Holder in due course
2. In sale, if the goods are destroyed, the loss falls on the _____.
a) buyer
b) seller
c) none of these
d) all of these
3. Promises which form the consideration or a part of it for each other are called _____ promises.
a) regular
b) reciprocal
c) true
d) false
4. _____ are those goods which are identified and agreed upon at the time a contract of sale is made.
a) Future goods
b) Existing goods
c) Specific goods
d) Contingent goods
5. Contract which was valid when entered into but which subsequently became void due to impossibility of performance, change of law or some other reasons is _____ contract.
a) void
b) valid
c) quasi
d) voidable
6. _____ is an exclusive right given by law for a certain term of years to an author, composer, etc. to print, publish and sell copies of his original work.
a) Trademark
b) Copyright
c) Patent
d) Design
7. The minister in-charge of consumer affairs in the State Government shall be its _____.
a) chairman
b) collector
c) governor
d) prime minister
8. _____ means writing a person's name on the face or back of the instrument.
a) Endorser
b) Endorsee
c) Endorsement
d) none of these

9. _____ refers to a person whose name for the time being is entered on the register as the grantee or proprietor of the patent.
 - a) Copyright Owner
 - b) Patent
 - c) Patentee
 - d) Trademark
10. _____ is nothing but cancellation of contract.
 - a) Rescission
 - b) Performance
 - c) Reciprocal
 - d) none of these
11. The district council shall meet as and when necessary but not less than _____ meetings shall be held every year.
 - a) four
 - b) one
 - c) three
 - d) two
12. _____ means a false representation of fact.
 - a) Coercion
 - b) Misrepresentation
 - c) Fraud
 - d) Mistake
13. _____ is an erroneous belief concerning something.
 - a) Mistake
 - b) Undue influence
 - c) Misrepresentation
 - d) Fraud

Q. 2) Write Short Note (Any 3) (15)

1. Promissory Note
2. Intellectual Property
3. Patent
4. Unfair Trade Practices
5. Consideration

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. What are the rights of design holder?
2. Explain the term Caveat Emptor. What are the exceptions to the rule of caveat emptor?
3. Define a negotiable instrument. Explain its characteristics.
4. What is an offer? Explain the essentials of an offer.

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. What is consent? When is the consent said to be free? Discuss the flaws that exist in consent.
2. What is a cheque? What are the various kinds of cheque?
3. Define the term Trademark. What are the various marks relating to trademarks? State the rights of the trade mark holder.

मराठी रूपांतर

સૂચના : ૧) સર્વ પ્રશ્ન અનિવાર્ય

૨) ડઝવીકડીલ અંક પૂર્ણ ગુણ ઢર્શવિતાત.

प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. ---- ही व्यक्ति मोबदल्यासाठी असून, दस्ताची परिपूर्ती होण्यापूर्वी तो दस्ताचा ताबेदार असतो.
अ) पृष्ठांकनप्राप्तकर्ता ब) स्वीकर्ता
क) धारक ड) यथाविधी धारक
 २. जर विक्रीमध्ये ----- एखाद्या मालाचा नाश झाला तर त्याचे नुकसान ---- वर असते.
अ) खरेदीदार ब) विक्रेता
क) यापैकी सर्व ड) यापैकी कोणतेच नाही
 ३. एकमेकांच्या विचारविनिमयाने किंवा सहभागाने तयार केलेल्या वचनाला ---- वचन म्हणतात.
अ) नियमित ब) परस्परपूरक
क) खरे ड) खोट
 ४. ----- की जो माल विक्री करतेवेळी निश्चित केला जातो आणि तो मान्य केला जातो.
अ) भविष्यातील माल ब) अस्तित्त्वातील माल
क) विशिष्ट माल ड) संभाव्य माल
 ५. करार करतेवेळी एखादा करार वैध असला परंतु त्याचवेळी असा करार कायद्यात झालेल्या बदलाने किंवा इतर कारणाने कार्यान्वि होणे अशक्य झाल्यास वैध करार ---- होतो.
अ) व्यर्थ ब) वैध
क) आभासी ड) वर्जनीय
 ६. लेखक, संगीत रचनाकार इत्यादींना छपाई, प्रकाशन आणि मूळ कामाच्या प्रतीची विक्री करण्याचे अधिकार कायद्याने ठराविक कालावधीसाठी दिलेला हक्क म्हणजे -----.
अ) व्यापार चिन्ह ब) लेखाधिकार
क) पेटंट ड) संकल्पना आरेखन
 ७. राज्य सरकाराचे अन्न व नागरी पुरवठामंत्री ----- असतात.
अ) अध्यक्ष ब) जिल्हाधिकारी
क) राज्यपाल ड) प्रधानमंत्री
 ८. ----- म्हणजे दस्तातील दर्शनीभागावर आणि मागील पानावर व्यक्तिचे नाव लिहिणे.
अ) पृष्ठांकन कर्ता ब) पृष्ठांकन प्राप्तकर्ता
क) पृष्ठांकन ड) यापैकी कोणतेच नाही
 ९. ज्याचे नाव काही कारणपुरते मंजूरी व प्राप्तकर्ता किंवा पेटंटचा मालक म्हणून नोंदणी केली आहे अशी व्यक्ति ----- असते.
अ) लेखाधिकाराची मालक ब) पेटंट
क) पेटंटी ड) व्यापार चिन्ह
 १०. ----- म्हणजे करार रद्द करणे.
अ) परत घेणे ब) परस्पर पूरक
क) कार्यवाही ड) यापैकी कोणतेच नाही

११. जिल्हा ग्राहक परिषदेच्या बैठका जेव्हा गरज असेल तेव्हा घेता येतील, परंतु त्या कमीत कमी वर्षातून ----- घेणे आवश्यक आहे.

अ) चार

ब) एक

क) तीन

ड) दोन

१२. ----- म्हणजे वस्तुस्थितीचे खोटे निवेदन.

अ) दडपशाही

ब) असत्य विधान

क) फसवणूक

ड) चूक

१३. ----- म्हणजे एखाद्या गोष्टीवर ठेवलेला चुकीचा विश्वास.

अ) चूक

ब) अनुसूचित प्रभाव

क) असत्य विधान

ड) फसवणूक

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. वचन चिह्नी
२. बौद्धिक संपदा
३. पेटंट
४. अनुचित व्यापारी प्रथा
५. प्रतिफल

प्र. ३) खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. संकल्पना आरेखन धारकाचे हक्क कोणते?
२. ग्राहकाने सावध रहावे या विधानाचे स्पष्टीकरण द्या. ग्राहकाने सावध रहावे या नियमाला कोणते अपवाद आहेत?
३. चलनक्षम दस्ताची व्याख्या द्या. त्याची वैशिष्ट्ये लिहा.
४. प्रस्ताव म्हणजे काय? कायदेशीर प्रस्तावातील आवश्यक बाबी लिहा.

प्र. ४) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. संमती म्हणजे काय? मुक्त संमती केव्हा म्हटले जाते? संमती मध्ये अस्तित्वात असलेल्या दोषांची चर्चा करा.
२. धनादेश म्हणजे काय? धनादेशाचे विविध प्रकार कोणते?
३. व्यापार चिन्हाची व्याख्या द्या. व्यापार चिन्हाशी निगडित विविध प्रकार कोणते? व्यापार चिन्ह धारकाचे हक्क विशद करा.
